

Pravdivost

Ladislav Hejránek

This is a part of the original document:

[2003](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2003](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 31. 5. 2003
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 31. 5. 2003

Pravdivost

Pravdivost je třeba chápat v souvislosti s pochopením Pravdy a její povahy. Pravdivost totiž nespočívá v tom, že máme pravdu, nýbrž že se vědomě Pravdě vystavujeme, že se podrobujeme její vládě, její autoritě. V tom smyslu je docela vhodný výraz, který (asi po vzoru Solženicynově) hojně užíval pozdní Patočka, totiž „život v Pravdě“. Pravdivost tedy není kvalitou našeho života, ale je vědomým souhlasem s tím, že před Pravdou nechceme utíkat, dokonce nemůžeme utíkat, ale že se se vším, co děláme i co myslíme, odevzdáváme této Pravdě, která – řečeno s Hérakleitem, ovšem s úpravou – nás obklopuje, objímá, nese, ale také soudí a „váží“. Pravda je něco jako orientovaný prostor, v němž se svým životem pohybujeme, něco jako nepředmětně-mocné pole, v němž každý náš pohyb vyvolává vedle toho, k čemu směřuje, také onen „soud“, ono „zhodnocení“, které sice nemá bezprostřední „mocenské“ důsledky, ale perspektivně nám (a o všem nejen nám osobně) cestu buď otvírá nebo naopak uzavírá. Pravdivost se tak nutně jeví jako odevzdanost pravdě, nikoli jako vlastní kvalita. V tom smyslu lze velmi opodstatněně navázat na nejstarší tradici sebepochopení filosofie jakožto touhy po moudrosti, když na místo moudrosti dáme „Pravdu“. Pravdivost je upřímná, opravdová touha po pravdě, založená na spoléhání na Pravdu samu a na to, že se k nám (k našemu životu, k našemu jednání i myšlení) přizná nebo přinejmenším že nám dá lépe rozpoznat, v čem jsme pochybili a s Pravdou se minuli.

(Písek, 030531-1.)